

Sag C-383/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

15. maj 2019

Forelæggende ret:

Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim (Polen)

Afgørelse af:

12. februar 2019

Sagsøger:

Powiat Ostrowski

Sagsøgte:

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w Warszawie

Hovedsagens genstand

Parterne er uenige om, hvorvidt der i perioden fra den 7. februar 2018 til den 22. april 2018 bestod en forpligtelse til at tegne en forsikring for køretøjet Renault Clio 1.5 DCI, som sagsøgeren, der er en regional myndighed, i henhold til en tidligere retsafgørelse, er blevet ejer af, idet køretøjet i den nævnte periode befandt sig på en overvåget parkeringsplads; køretøjet var ikke funktionsdueligt, det kunne ikke startes, og det kunne derfor ikke forvolde en skade ved færdsel.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

I henhold til artikel 267 TEUF er den forelæggende ret principielt forpligtet til at afgøre, om artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/103/EF af 16. september 2009 vedrørende ansvarsforsikring af motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse (EUT 2009, L 263, s. 11, i det følgende benævnt »direktiv 2009/103«) pålægger ejeren af et køretøj en pligt til at tegne en ansvarsforsikring for motorkøretøjer også i en situation, hvor køretøjet ikke kan

startes, befinder sig på et privat område som er en overvåget parkeringsplads væk fra en offentlig vej, og som følge af ejerens beslutning er bestemt til ophug.

Præjudicielle spørgsmål

Skal artikel 3 [i direktiv 2009/103] fortolkes således, at forpligtelsen til at tegne en ansvarsforsikring for motorkøretøjer også omfatter de situationer, hvor en regional myndighed på grundlag af en domstolsafgørelse har erhvervet ejendomsretten til køretøjet, hvilket køretøj ikke kan startes, befinder sig på en privat ejendom i form af en overvåget parkeringsplads væk fra en offentlig vej og som følge af ejerens beslutning er bestemt til ophugning?

Skal denne bestemmelse endvidere fortolkes således, at der under disse omstændigheder ikke påhviler den regionale myndighed, der ejer køretøjet, en forpligtelse til at tegne en forsikring for køretøjet, uanset at dette påvirker det erstatningsansvar, som [garanti]fonden påtager sig over for skadelidte tredjeparter?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/103/EF af 16. september 2009 om ansvarsforsikring af motorkøretøjer og kontrollen med forsikringspligtens overholdelse (EUT L 263, s. 11), artikel 1, stk. 1, artikel 3, og artikel 5, stk. 1 og 2.

Påberåbte nationale bestemmelser

Artikel 2, stk. 1, nr. 14a), artikel 10, stk. 2, artikel 23, stk. 1, artikel 27, stk. 6, artikel 29, stk. 1, artikel 28, stk. 2 og 3, artikel 31, stk. 1, 3 og 4, artikel 33, artikel 34, stk. 1 og 2, i Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (lov om obligatorisk ansvarsforsikring, om garantifonden for forsikringsgiver og om det polske kontor for forsikringsgivere, der dækker færdsel med køretøjer) af 22. maj 2003 (Dz. U. 2018, pos. 473, herefter »lov om obligatorisk ansvarsforsikring«).

Artikel 2, stk. 1, og artikel 130a i prawo o ruchu drogowym (færdselsloven) af 20. juni 1997.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

I henhold til en afgørelse af 16. januar 2018 fra Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim (retten i første instans i Ostrów Wielkopolski, Polen) bestemte retten, at den regionale myndighed i Powiat Ostrowski (herefter den regionale

myndighed i Ostrowski-distriktet) ved beslaglæggelse fik ejerskab over en personbil af mærket Renault Clio 1.5 DCI.

Ovennævnte afgørelse blev endelig den 7. februar 2018.

Den 6. februar 2018 anmodede den regionale myndighed i Ostrowski-distriktet om, at den overnævnte afgørelse blev forkyndt med en afgørelse om eksigibilitet.

Den 20. april 2018 blev denne afgørelse forkyndt for den regionale myndighed i Ostrowski-distriktet.

Den ovennævnte bil af Renault mærket var ikke funktionsduelig, hvorfor dens ejer havde til hensigt at ophugge og afmelde det køretøjsregistret.

I perioden fra den 1. januar 2018 til den 22. april 2018 var dette køretøj ikke ansvarsforsikret.

Hovedargumenter fra parterne ved den forelæggende ret

Sagsøgte, den regionale myndighed i Ostrowski-distriktet, har nedlagt påstand om at det fastslås, at der i perioden fra den 7. februar 2018 til den 22. april 2018 ikke påhvilede sagsøgte forsikringspligt for køretøjet Renault Clio 1.5 DCI, som sagsøgte fik ejendomsretten til i henhold til en kendelse af 16. januar 2018 afsagt af Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim (retten i første instans i Ostrów Wielkopolski). Den endelige afgørelse indeholdende en eksigibilitetsklausul blev forkyndt for sagsøgeren den 20. april 2018, hvorefter sagsøgeren indgik en aftale om forsikring af køretøjet gældende fra den 23. april 2018. Sagsøgeren hævder, at i den periode, hvor sagsøgerens køretøj ikke var omfattet af den obligatoriske ansvarsforsikring, befandt køretøjet sig på en overvåget parkeringsplads, det var bestemt til ophugning og kunne ikke startes, hvorfor der ikke kunne forvoldes skade ved færdsel med dette køretøj. På grund af ovenstående er forsikringsforpligtelsen i forhold til det angivne køretøj, efter sagsøgerens opfattelse, irrelevant.

Sagsøgte, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w Warszawie (garantifonden for forsikringsgivere i Warszawa), har nedlagt en påstand om, at denne påstand forkastes, og at retten skal pålægge modparten betaling af sagsomkostningerne. Ifølge sagsøgte er køretøjets tekniske tilstand irrelevant for forpligtelsen til at indgå en aftale om ansvarsforsikring af motorkøretøjer.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 1 I henhold til ordlyden af artikel 130a, stk. 10, i færdselsloven af 20. juni 1997, kan et en regional myndighed fremsætte begæring om, at retten træffer en afgørelse om beslaglæggelse af et køretøj. Prøvelsen af en sådan begæring sker ved retten, som skal afgøre, om alle betingelserne for beslaglæggelse er opfyldt, navnlig

hvorvidt beslaglæggelsen af køretøjet var berettiget, og om der blev udvist rettidig omhu i forbindelse med at finde den person, der skal have rådighed over køretøjet samt om beslaglæggelsen er utilbørlig.

- 2 Når retten skal tage stilling til beslaglæggelse af ejendom (køretøj), undersøger retten de ovennævnte aspekter af sagen og træffer afgørelse ved kendelse af retsstiftende karakter. Når kendelsen blev endelig, forpligtes den regionale myndighed, som ejer af køretøjet, til at gennemføre afgørelsen i overensstemmelse med proceduren og med reglerne fastsat i ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z uwzględnieniem przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym (lov af 17.6.1966 om administrative fuldbyrdelsesprocedurer under hensyntagen til bestemmelserne i færdselsloven).
- 3 Indtil der træffes en afgørelse om køretøjets beslaglæggelse samt efter afgørelsens afsigelse, befinder køretøjet sig på en overvåget parkeringsplads.
- 4 Retten træffer en endelig afgørelse om beslaglæggelse af et køretøj efter en påstand herom og efter der er betalt et gebyr på 6 PLN (artikel 77, stk. 1, andet punktum, i ustawa z 28 lipca 2005 r o kosztach sądowych w sprawach cywilnych [lov af 28.7.2005 om sagsomkostninger i civile sager], Dz.Uz 2018 r., pos. 300), hvilket forlænger proceduren og fuldbyrdelsen af afgørelsen ved den regionale myndighed.
- 5 Køretøjer, for hvilke der er truffet en beslaglæggelsesafgørelse, underlægges teknisk vurdering af en bilekspert, som meget ofte finder, at der er tale om bil, der ikke længere er funktionsduelig og skal ophugges.
- 6 Et køretøj, der anses for uegnet til kørsel, indleveres i henhold til en overdragelsesprotokol til en autoophugger med henblik på ophugning, hvorefter der udstedes en skrotningsattest. En sådan attest udgør et grundlag for afmelding af køretøjet fra registret.
- 7 I den foreliggende sag overgik ejerskabet en personbil af mærket Renault Clio 1.5 DCI, der var genstand for den endelige afgørelse af 16. januar 2018 afsagt af Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim (retten i første instans i Ostrów Wielkopolski), til en regional myndighed; køretøjet ikke længere funktionsdueligt og var uegnet til kørsel, det kunne ikke starte og befandt sig hele tiden på en overvåget parkeringsplads.
- 8 Den forelæggende rets tvivl vedrører muligheden for undtagelse fra forpligtelsen til at tegne en ansvarsforsikring med hensyn til et køretøj, der er blevet erhvervet af en regional myndighed (i henhold til en endelig retsafgørelse), der ikke er i stand til at køre, ikke kan startes, befinder sig på en privat ejendom, som er en overvåget parkeringsplads væk fra en offentlig vej, og som er bestemt til ophugning som følge af ejerens beslutning.
- 9 EU-Domstolen fastslog i sin dom af 15. november 2018 (C-648/17, ECLI: EU: C: 2018:917), at begrebet »færdsel« ikke er begrænset til færdsel på offentlige veje,

men omfatter enhver anvendelse af et køretøj, der er i overensstemmelse med dette køretøjs almindelige brug, idet der blev understreget, at enhver anvendelse af et køretøj som transportmiddel, der er forenelig med dets sædvanlige funktion, dvs. med funktionen af et transportmiddel, henhører under det nævnte begreb. I dom af 28. november 2017 fastslog EU-Domstolen (C-514/16, EU: C: 2017: 908) derimod, at dette begreb omfatter enhver anvendelse af et køretøj, der er i overensstemmelse med dette køretøjs almindelige brug.

- 10 I sin seneste dom af 4. september 2018 (C-80/17, ECLI:EU:C:2018:661) stadfæstede EU-Domstolen ovennævnte opfattelse af begrebet »færdsel«, men påpegede, at et køretøj, som er indregistreret, som ikke behørigt er blevet taget ud af brug, og som er egnet til at køre, er omfattet af begrebet »køretøj«, som omhandlet i direktivets artikel 1.
- 11 Nærværende sag vedrører imidlertid en anden problemstilling, nemlig en forpligtelse for en regional myndighed til at tegne en ansvarsforsikring for skader forvoldt som kan opstå i forbindelse med færdsel med et køretøj, som ikke er i stand til at køre. Dette adskiller sig fra de faktiske omstændigheder, der lå til grund for dommen i sag C 80/17.
- 12 Den regionale myndighed i Ostrowski-distriktet blev ejer af køretøjet i henhold til en retsafgørelse, og køretøjet var på tidspunktet for erhvervelsen af ejendomsretten ikke omfattet af en ansvarsforsikringsaftale for motorkøretøjer. Køretøjet befandt sig på en overvåget parkeringsplads og var teknisk ikke funktionsdueligt, hvilket gjorde det umuligt at anvende det som et transportmiddel og det blev i overensstemmelse med ejerens vilje indleveret til ophugning, hvilket faktisk skete.
- 13 På baggrund af EU-Domstolens standpunkt i sag C-80/17 er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt køretøjets kapacitet til at være i bevægelse og dets anvendelse som et transportmiddel er et nødvendigt element for kvalificeringen som »køretøj« som omhandlet i direktivets artikel 1, eller om den manglende egenskab med hensyn til at anvende køretøjet som transportmiddel, fordi det ikke længere er funktionsdueligt og er bestemt til ophugning, indebærer, at dette køretøj mister egenskaben af »køretøj«, og dermed, at der ikke gælder nogen pligt til at tegne en ansvarsforsikring for skader, der forvoldes ved motorkøretøjers færdsel (direktivets artikel 3). Derudover er det væsentligt i denne sag, at køretøjet allerede på tidspunktet for overdragelsen af ejendomsretten til køretøjet i henhold til den endelige dom, ikke længere kunne opfylde sin funktion som transportmiddel, og hverken kunne eller ville være i stand til at færdes, idet det er bestemt til ophugning på grund af sin tekniske tilstand, der kan sidestilles med metalskrot.
- 14 Svaret på spørgsmålet er afgørende, fordi artikel 23, stk. 1, i lov om obligatorisk ansvarsforsikring af motorkøretøjer pålægger enhver bilejer at tegne en ansvarsforsikring for motorkøretøjer for skader forvoldt ved køretøjets færdsel, uanset om køretøjet er i stand til at køre eller er bestemt til ophugning på grund af

dets tekniske tilstand, der forhindrer, at køretøjet kan anvendes som transportmiddel. En tilsvarende forpligtelse gælder i tilfælde af overdragelse eller erhvervelse af ejendomsretten til et indregistreret motorkøretøj, hvis indehaver – i strid med sin forpligtelse – ikke indgår en aftale om ansvarsforsikring for motorkøretøjet. Den person, der har fået overdraget eller har erhvervet ejendomsretten til et køretøj, er således tilsvarende forpligtet til at tegne ansvarsforsikring for motorkøretøjer, uanset om køretøjet er egnet til at blive anvendt som et transportmiddel, og uanset ejerens hensigt om ophugning af køretøjet (artikel 31, stk. 3, i lov om obligatorisk ansvarsforsikring).

- 15 Det forekommer på baggrund af indholdet af EU-Domstolens afgørelse i sag C-80/17, at der under ovennævnte omstændigheder ikke består nogen forpligtelse til at indgå en aftale om ansvarsforsikring for skader forvoldt ved det pågældende køretøjs færdsel.
- 16 En sådan forpligtelse opstår, når ejeren af det pågældende køretøj tager det i brug eller lader det være i en tilstand, som medfører en risiko som følge af færdsel med motorkøretøjer, og køretøjet er i stand til at køre og er i stand til at udføre sin funktion som et transportmiddel. I den foreliggende sag har den regional myndighed allerede fra tidspunktet for erhvervelsen af ejendomsretten til køretøjet ikke haft til hensigt at tage det i brug. Dette køretøj befandt sig, indtil det skulle ophugges, på en overvåget parkeringsplads; køretøjet var ikke i stand til at køre allerede på tidspunktet for erhvervelsen af ejendomsretten, og denne tilstand blev ikke ændret indtil tidspunktet for køretøjets ophugning.
- 17 Den ovennævnte tvivl, som vedrører fortolkningen af de ovennævnte EU-retlige bestemmelser og som udspringer af, hvorledes de nationale bestemmelser anvendes i praksis, gør det berettiget at forlægge for EU-Domstolen ovennævnte præjudicielle spørgsmål.
- 18 Den forelæggende ret har derfor i medfør af artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde besluttet at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse og har udsat sagen i henhold til artikel 177, stk. 1, pkt. 31, i kodeksu postępowania cywilnego (den civile retsplejelov).